

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

Väliaikainen painos

P8_TA-PROV(2018)0484

Vammaisten naisten tilanne

Euroopan parlamentin päätöslauselma 29. marraskuuta 2018 vammaisten naisten tilanteesta (2018/2685(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen, Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista (UNCRPD) ja sen voimaantulon unionissa 21. tammikuuta 2011 vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen (CRPD) tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta 26. marraskuuta 2009 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2010/48/EY¹ ja etenkin päätöksen 6 artiklan, joka koskee vammaisia naisia ja tyttöjä,
- ottaa huomioon kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen (CEDAW, 1979) ja sen valinnaisen pöytäkirjan (1999),
- ottaa huomioon yhteisön peruskirjan työntekijöiden sosiaalisista perusoikeuksista²,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 10, 19 ja 168 artiklan,
- ottaa huomioon yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27. marraskuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY³,
- ottaa huomioon komission ehdotuksen neuvoston direktiiviksi uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (COM(2008)0426) sekä 2. huhtikuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin kannan kyseisestä ehdotuksesta⁴,

¹ EUVL 23, 27.1.2010, s. 35.

² EYVL 364, 18.12.2000, s. 1.

³ EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16.

⁴ EUVL C 137 E, 27.5.2010, s. 68.

- ottaa huomioon sekä sukupuoleen että vammaisuuteen perustuvasta syrjinnästä laaditun Euroopan parlamentin unionin sisäasioiden pääosaston tutkimuksen ”Discrimination Generated by the Intersection of Gender and Disability”,
 - ottaa huomioon köyhyyden sukupuoliulottuvuudesta ja eriarvoisuudesta laaditun Euroopan tasa-arvoinstituutin (EIGE) raportin ”Poverty, gender and intersecting inequalities in the EU” ja kiinnittää erityistä huomiota sen sukupuoleen ja vammaisuuteen keskittyvään lukuun 8,
 - ottaa huomioon EIGEn vuoden 2017 tasa-arvoindeksin,
 - ottaa huomioon komissiolle esitetyn kysymyksen vammaisten naisten tilanteesta (O-000117/2018 – B8-0418/2018),
 - ottaa huomioon naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan päätöslauselmaesityksen,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 128 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että EU:ssa asuu yli 80 miljoonaa vammaista henkilöä; ottaa huomioon, että joka neljännellä eurooppalaisella on vammainen perheenjäsen; ottaa huomioon, että EU:ssa on 46 miljoonaa vammaista naista ja tyttöä, mikä vastaa noin 16:ta prosenttia EU:n naispuolisesta väestöstä ja 60:tä prosenttia kaikista vammaisista;
 - B. toteaa, että sana ”vamman” kattaa suuren joukon väliaikaisia, lyhyen tai pitkän aikavälin henkilökohtaisia tilanteita, jotka edellyttävät räätälöityjä politiikkatoimia ja joihin voi sisältyä myös mielenterveyskysymyksiä;
 - C. ottaa huomioon, että väestörakenteen muutos ja väestön ikääntyminen merkitsevät sitä, että yhä useammat vammautuvat myöhemmässä elämänvaiheessa;
 - D. ottaa huomioon, että vammaisilta henkilöiltä evätään päivittäin perusoikeuksia sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, kun vaikeutetaan entisestään heidän pääsyään palkkatyöhön, joka soisi heille oikeuksia; toteaa, että vammaisten henkilöiden ammatillinen koulutus on riittämätöntä tarpeisiin ja siihen nähden, mitä sillä olisi mahdollista saavuttaa, jotta sen avulla voitaisiin hankkia työelämään osallistumisen edellyttämiä tietoja, taitoja ja osaamista;
 - E. ottaa huomioon, että vain 18,8 prosenttia vammaisista naisista EU:ssa on työelämässä; ottaa huomioon, että 45 prosenttia työikäisistä (eli 20–64-vuotiaista) vammaisista naisista on työmarkkinoiden ulkopuolella ja että miesten vastaava luku on 35 prosenttia;
 - F. ottaa huomioon, että 75 prosenttia vakavasti vammaisista henkilöistä ei pysty osallistumaan täysipainoisesti unionin työmarkkinoille ja että vammaiset naiset ovat 2-5 kertaa todennäköisemmin väkivallan uhreja kuin muut naiset;
 - G. ottaa huomioon, että 34 prosenttia naisista, joilla on terveysongelmia tai vamma, ovat kokeneet elämänsä aikana kumppaninsa taholta fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa;
 - H. ottaa huomioon, että vammaisten naisten sterilointi heidän tietämättään tai ilman heidän suostumustaan on laajalle levinnyt väkivallan muoto, joka kohdistuu erityisesti etnisten vähemmistöjen jäseniin, kuten romaninaisiin;

- I. toteaa, että vammaisilla henkilöillä ei ole riittävästi näkyvyyttä julkisessa elämässä ja tiedotusvälineissä;
- J. ottaa huomioon, että arviolta kaksi kolmasosaa Euroopan omaishoitajista on naisia; ottaa huomioon, että palkatonta työtä tekevät omaishoitajat tekevät noin 80 prosenttia kaikesta hoivatyöstä EU:ssa ja että heistä 75 prosenttia on naisia; ottaa huomioon, että unionissa tehtävän ilmaisen omaishoidon taloudellinen arvo osuutena virallisen pitkäaikaishoidon kokonaiskustannuksista on arvioitu 50–90 prosentiksi;
- K. toteaa, että vammaisten naisten sosiaalinen ja taloudellinen osallistuminen on olennaisen tärkeää Euroopan yleisen talous- ja sosiaalipoliittisen strategian onnistumisen kannalta;
- L. ottaa huomioon, että vammaiset naiset kohtaavat usein moniperusteista syrjintää, joka perustuu muun muassa heidän sukupuoli-identiteettiinsä, sukupuolen ilmaisuunsa ja sukupuoliominaisuuksiinsa, mikä vaikuttaa osaltaan köyhyyden naisistumiseen;
- M. ottaa huomioon, että vammaiset henkilöt ja erityisesti vammaiset naiset ovat pienituloisia ja heillä on suuri köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riski; toteaa, että köyhyys ja syrjäytyminen vakiintuvat siellä, missä sosiaalinen suojelu on selvästi riittämätöntä; ottaa huomioon, että työssäkäyvien vammaisten naisten tilanne on heikentynyt miesten tilanteeseen verrattuna (vuonna 2007 köyhyys uhkasi 10:tä prosenttia työssäkäyvistä naisista ja vuonna 2014 vastaava luku oli 12 prosenttia);
- N. ottaa huomioon, että teknologian kehitys on täynnä sekä mahdollisuuksia että haasteita erityisesti vammaisille naisille, sillä työntekijät maailmanlaajuisesti käyttävät yhä enemmän digitaalisia välineitä;
- O. ottaa huomioon, että terveyskeskuksiin ja sairaalahoitoon pääsyssä sekä tukituotteiden, lääkkeiden ja seurannan ja kuntoutuksen kannalta välttämättömien hoitojen saatavuudessa on vieläkin vaikeuksia; ottaa huomioon, että liikkuvuudessa on edelleen vakavia ongelmia ja ne johtuvat joko liikennettä julkisilla paikoilla ja kaduilla vaikeuttavista arkkitehtonisista esteistä tai rajallisesta pääsystä julkiseen ja joukkoliikenteeseen; ottaa huomioon, että viestintään liittyviä esteitä on edelleen (esimerkiksi viittomakielen tulkkien puuttuminen julkisissa palveluissa ja television huono saatavuus kuurojen kannalta) ja ne rajoittavat julkisiin palveluihin ja tietoon pääsyä ja estävät sen; ottaa huomioon, että tuki-, turva-, tiedotus-, hoiva- ja terveyspalvelujen, esimerkiksi palvelujen, jotka liittyvät perusterveydenhuoltoon, naiseen kohdistuvaan väkivaltaan, lasten päivähoitoon ja äitiyteen, olisi oltava kaikilla kielillä ja kaikissa muodoissa täysin esteettömästi kaikkien naisten ja erityisesti vammaisten naisten ja tyttöjen käytettävissä;
- P. katsoo, että vammaisyleissopimuksen 29 artiklassa tarkoitettu vammaisten henkilöiden täysimääräinen osallistuminen poliittiseen ja julkiseen elämään, jossa he ovat usein aliedustettuina, säilyy epärealistisena tulevaisuudenkuvana etenkin naisten osalta, jos asiaa ei käsitellä asianmukaisesti;
- Q. ottaa huomioon, että lukuisista kansainvälisistä yleissopimuksista ja unionin lainsäädännön säännöksistä sekä nykyisestä Euroopan vammaisstrategiasta huolimatta vammaiset henkilöt eivät vieläkö voi nauttia täysimääräisesti kansalaisyhteiskunnastaan ja sosiaalisista oikeuksistaan; ottaa huomioon, että yhdenvertaista pääsyä kulttuurin, urheilun ja vapaa-ajan alalla ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen ja poliittiseen elämään ei ole taattu; toteaa, että näiden alojen ammattilaisten työ on aliarvostettua; toteaa,

että kaikki edellä mainitut yleissopimukset ja määräykset jätetään järjestelmällisesti huomiotta ja vammaisilta työntekijöiltä ja henkilöiltä evätään edelleen järjestelmällisesti perusoikeudet; toteaa, että vammaiset naiset ja tytöt ovat edelleen marginaaliasemassa päätöksenteossa ja sukupuolten tasa-arvon kehityksessä;

- R. toteaa, että sukupuolten tasa-arvoa ei valtavirtaistettu yleisesti Euroopan vammaisstrategiassa 2010–2020;
- S. toteaa, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 ja 26 artiklassa kielletään nimenomaisesti vammaisuuteen perustuva syrjintä ja kehoitetaan edistämään vammaisten henkilöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaelämään; toteaa, että yhdenvertainen kohtelu voidaan varmistaa vammaisiin naisiin ja vammaisten lasten äiteihin kohdistettavien positiivisten erityistoimien avulla;
- T. toteaa, että sukupuolinäkökulman sisällyttäminen vuoden 2020 jälkeiseen Euroopan vammaisstrategiaan auttaa osaltaan aikaansaamaan kokonaisvaltaisen lähestymistavan vammaisten naisten ja tyttöjen syrjinnän poistamiseen;
- U. ottaa huomioon, että vammaisten miesten kuukausipalkka on korkeampi kuin vammaisten naisten palkka ja että kummankin palkat ovat yleisesti ottaen alhaisempia kuin muiden työntekijöiden palkat, mikä osoittaa syrjinnän jatkuvan edelleen;
- V. ottaa huomioon, että nykyiset työmarkkinat ovat epävakaat ja epävarmat ja että työttömyyden kasvu vähentää vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia päästä työelämään;
- W. ottaa huomioon, että julkisessa koulujärjestelmässä ei ole riittävästi aineellisia, opetuksellisia eikä henkilöstövoimavaroja sellaisten lasten ja nuorten, joilla on erityisiä koulutustarpeita, asianmukaiseen avustamiseen ja tehokkaaseen osallistamiseen; toteaa, että täysi integroituminen yhteiskuntaan tapahtuu pääasiassa laadukkaiden työpaikkojen ja kaikkien ulottuvilla olevan koulutuksen avulla; toteaa, että työssäkäyntiä ei pelkästään pidetä tulonlähteenä, vaan siitä on tullut myös sosiaalisen integraation mekanismi, koska se luo yhteyden yhteiskuntaan, henkilöiden välisiin suhteisiin ja tunteen osallistumisesta yhteiskunnalliseen elämään sekä kulttuuri- ja talouselämään;
- X. ottaa huomioon, että vammaiset naiset voivat kokea yksilöllisiä hyväksikäytön muotoja, joita on vaikea tunnistaa, kuten vammaisen henkilön liikkumisen apuvälineiden poistaminen tai rikkominen tai vammaisuuteen liittyvien yhteisön resurssien käytön ja/tai terveyspalveluihin pääsyn estäminen;
- Y. ottaa huomioon, että rintasyöpä on paljon yleisempää vammaisilla naisilla kuin muulla naisväestöllä, mikä johtuu mukautettujen seulonta- ja diagnosointivälineiden puuttumisesta;
- Z. ottaa huomioon, että EIGEn vuoden 2017 tasa-arvoindeksin mukaan keskimäärin 13 prosentilla vammaisista naisista on täyttämättömiä lääketieteellisiä tarpeita ja 12 prosentilla on täyttämättömiä hammashoitotarpeita, kun taas muiden naisten tapauksessa 5 prosentilla on täyttämättömiä lääketieteellisiä tarpeita;

Yleiset suositukset

1. palauttaa mieliin, että kaikkien vammaisten henkilöiden olisi voitava käyttää oikeuksiaan täysipainoisesti osallistamisen ja täysipainoisen yhteiskuntaan

osallistumisen pohjalta; korostaa, että tämä on mahdollista vain valvomalla aktiivisten ja julkisten toimintapolitiikkojen täytäntöönpanoa ja poistamalla kaikki osallistumisen esteet;

2. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan vammaisiin henkilöihin liittyviä toimintapolitiikkoja, jotka koskevat ennaltaehkäisyä, hoitoa, kuntoutusta ja integraatiota ja heidän perheidensä tukemista, sekä ottamaan vastuun heidän oikeuksiensa tehokkaasta toteutumisesta, sanotun kuitenkin rajoittamatta vanhempien tai huoltajien oikeuksia ja velvollisuuksia; kehottaa myös kehittämään pedagogiikkaa, jolla lisätään yleistä ymmärrystä vammaisten henkilöiden kunnioittamisesta ja solidaarisuudesta heitä kohtaan, jotta voidaan torjua heihin kohdistuvaa sosiaalista syrjintää;
3. kehottaa jäsenvaltioita täyttämään vammaisyleissopimuksen ratifiointia koskevat sitoumuksensa ja toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeudet ja vapaudet sekä niihin liittyvät velvollisuudet taataan erityisesti aloilla, joita ovat esimerkiksi työllisyys, koulutus, terveydenhuolto, sosiaalinen suojeleminen, asuminen, liikkuvuus, oikeussuojan saatavuus, kulttuuri, urheilu, vapaa-aika ja osallistuminen yhteiskunnalliseen ja poliittiseen elämään, sekä vammaisten naisten ja lasten oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa määritellyt erityiset velvollisuudet;
4. korostaa, että vammaiset naiset ja tytöt kärsivät sukupuoleen ja vammaisuuteen perustuvasta kaksinkertaisesta syrjinnästä ja että he voivat usein jopa altistua moniperusteiselle syrjinnälle, kun sukupuoleen ja vammaisuuteen yhdistyy seksuaalinen suuntautuminen, sukupuoli-identiteetti, sukupuolen ilmaisu, sukupuoliominaisuudet, alkuperämaa, luokka, maahanmuuttajastatus, ikä, uskonto tai etninen alkuperä;
5. toistaa komissiolle ja jäsenvaltioille esittämänsä kehotuksen sisällyttää naiset ja tytöt sekä vammaisnäkökulma naisten ja miesten tasa-arvoa koskeviin strategioihin, toimintapolitiikkoihin ja ohjelmiin, sisällyttää sukupuolinäkökulma vammaisuutta koskeviin strategioihin ja sisällyttää sekä sukupuoli- että vammaisnäkökulma kaikkiin muihin politiikkoihin;
6. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan tutkimusta ja innovointia sellaisten tuotteiden ja palvelujen kehittämiseksi, joilla tuetaan vammaisia henkilöitä heidän jokapäiväisessä toiminnassaan;
7. korostaa, että ikääntyneiden määrä on kasvussa ja että WHO:n mukaan vammaisuus on yleisempää naisilla, jotka pidemmän elinajanodotteensa vuoksi ovat erityisen alttiita vammautumiselle; korostaa, että tämän vuoksi vammaisten naisten osuus on suurempi tulevaisuudessa;
8. vaatii keräämään sukupuolen mukaan eriteltyä tietoa, jotta voidaan tunnistaa vammaisten naisten ja tyttöjen kohtaaman moniperusteisen syrjinnän muodot kaikilla Istanbulin sopimuksen eri osa-alueilla ja muilla kyseeseen tulevilla aloilla;
9. kehottaa EIGEä jatkamaan EU:n ja jäsenvaltioiden tason analyysien ja selvitysten laatimista vammaisten naisten ja tyttöjen erityistilanteesta ja keskittymään erityisesti moniperusteiseen syrjintään;
10. palauttaa mieliin, että vammaiset naiset kohtaavat usein tavallistakin suurempia ongelmia ja vaaroja konfliktimaissa ja -alueilla; korostaa siksi, että EU:n ulkopoliittikan yhteydessä on suojeltava vammaisia naisia;

Vammaisten naisten oikeudet

11. korostaa, että vammaisille naisille on taattava laadukkaaseen, esteettömään ja kohtuuhintaiseen koulutukseen, terveydenhuoltoon, mukaan lukien transsukupuoliset huomioiva terveydenhuolto, seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin, työllisyyteen, liikkuvuuteen, perhe-elämään, ruumiilliseen itsemääräämisoikeuteen, seksuaalisuuteen ja avioliittoon liittyvien oikeuksien täysimääräinen toteutuminen sekä takeet, joilla turvataan nämä oikeudet;
12. palauttaa mieliin, että viranomaisten kaikilla tasoilla ja asianomaisten sidosryhmien on kunnioitettava ja ylläpidettävä oikeutta itsenäiseen elämiseen ja näin ollen tarjottava tarvittavat välineet ja tuki, jotta vammaiset henkilöt ja erityisesti naiset voivat nauttia valinnanvapaudesta ja hallita omaa elämäänsä ja elämäntapaansa;
13. korostaa, että vammaisille naisille ja tytöille on tiedotettava heidän oikeuksistaan ja heidän käytettävissään olevista kansalaispalveluista; korostaa, että nämä tiedot on tarjottava yksinkertaisella ja turvallisella tavalla ottaen huomioon erilaiset viestintämenetelmät, -välineet ja -muodot, jotka on valittu ja mukautettu heidän tarpeisiinsa; korostaa, että tiedonsaantioikeutta ei pidä sekoittaa siihen, että käsite määritellään tarpeeksi pyrkiä aktiivisesti oikeuksien toteutumiseen (jolloin vastuu oikeuden toteutumisesta siirretään apua tarvitseville), koska jäsenvaltioiden on kannettava vastuu siitä, että ne tavoittavat kaikki vammaiset henkilöt, ja varmistettava ja taattava heille lainsäädännössä ja kansainvälisessä yleissopimuksessa vahvistetut oikeudet;
14. kehottaa integroimaan vammaiset henkilöt mukaan yhteiskunnan normaaleihin rakenteisiin kaikilla tasoilla, mukaan lukien terveydenhuolto, koulutus ja työllisyys, sillä erityisrakenteiden tai -palvelujen jatkuva ja yleinen käyttö johtaa eriytymiseen ja vähentää yhtäläisiä mahdollisuuksia;
15. toteaa, että vammaisilla henkilöillä on oltava mahdollisuus päästä turvallisiin paikkoihin esimerkiksi kerhojen ja yhdistysten muodossa;
16. kehottaa EU:ta poistamaan vammaisten henkilöiden äänioikeuden esteet erityisesti vuoden 2019 eurovaaleissa;
17. kehottaa jäsenvaltioita valvomaan miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen täytäntöönpanoa, torjumaan palkkasyrjintää ja takaamaan naisten ja miesten tasa-arvon myös vammaisten henkilöiden tapauksessa;

Esteettömyys

18. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota valvomaan esteettömyyttä edistävien politiikkojen täytäntöönpanoa, sillä nämä ovat olennainen askel kohti osallisuutta ja välttämättömiä edellytyksiä vammaisten henkilöiden osallisuudelle ja osallistumiselle; korostaa myös yhdenvertaisen kohtelun ja yhtäläisten mahdollisuuksien periaatteiden kunnioittamisen merkitystä esteettömyyden ja liikkuvuuden kannalta;
19. korostaa, että jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä erityisesti terveyden, koulutuksen, liikenteen, kaupunkisuunnittelun ja asumisen aloilla;
20. on erittäin huolestunut siitä, että vammaisilta naisilta ja tytöiltä evätään aivan liian usein pääsy seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien palveluihin; pitää

huolestuttavana, että ehkäisyvälineiden käyttöön ei edellytetä vammaisilta naisilta ja tytöiltä saatua tietoista suostumusta ja että heitä jopa pakkosteriloidaan; kehottaa jäsenvaltioita panemaan täytäntöön lainsäädäntötoimia, joilla turvataan fyysinen koskemattomuus, valinnanvapaus ja itsemääräämisoikeus vammaisten tyttöjen ja naisten seksuaalielämää ja lasten saantia koskevissa asioissa;

21. on huolissaan siitä, että vain muutamassa maassa on säännöksiä, joilla turvataan vammaisten henkilöiden oikeus sukupuolen oikeudelliseen vahvistamiseen; panee merkille, että edunvalvonnassa olevilla naisilla ja tytöillä ei saata olla oikeutta sukupuolen oikeudelliseen vahvistamiseen, vaikka se olisi periaatteessa sallittu; toteaa, että sukupuolen oikeudellisen vahvistamisen edellytyksenä oleva pakollinen psykiatrinen arviointi estää mielenterveysongelmista kärsivien naisten ja tyttöjen mahdollisuudet siihen; kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään sukupuolen oikeudellisesta vahvistamisesta lainsäädäntöä, joka perustuu itsemääräämisoikeuteen ja on vammaisten henkilöiden tarpeita ajatellen esteetöntä;
22. katsoo, että liikenteen alalla jäsenvaltioiden on kehitettävä julkista liikennettä koskevia toimia, joilla helpotetaan vammaisten henkilöiden liikkuvuutta, sekä poistettava arkkitehtoniset esteet; kehottaa neuvostoa ja komissiota myöntämään tarvittavat unionin varat näiden toimien kehittämisen tueksi;

Työelämän suhteet ja työolosuhteet laadukkaiden työpaikkojen sekä työ- ja yksityiselämän oikeudenmukaisen tasapainon varmistamiseksi

23. kehottaa jäsenvaltioita kehittämään toimia, joilla edistetään vammaisten henkilöiden integroitumista työmarkkinoille; katsoo, että tällaisilla toimilla olisi kannustettava työhön pääsyä, sillä se on ehto sosiaaliselle osallisuudelle ja edistää yhtäläisiä mahdollisuuksia;
24. kehottaa jäsenvaltioita takaamaan työlainsäädännön erityismuotoja, joissa käsitellään vammaisten henkilöiden erityistarpeita erityisesti työajan sääntelyn osalta ja otetaan ne huomioon; korostaa, että on määriteltävä erityinen työlainsäädäntö, jossa otetaan huomioon vammaisten naisten tarpeet raskauden ja äitiyden osalta, turvataan työpaikan säilyminen ja varmistetaan työsuojelu;
25. kehottaa jäsenvaltioita arvioimaan tarvetta ottaa käyttöön järjestelyjä, joilla varmistetaan, että äitiys-, isyys- ja vanhempainloman sekä joustavien työaikojen soveltaminen mukautetaan erilaisiin tarpeisiin, jotka liittyvät monisyntytyksiin ja ennenaikaisiin synnytyksiin, sekä adoptiovanhempien, toisten vanhempien, vammaisten vanhempien, mielenterveysongelmista kärsivien vanhempien ja vammaisten lasten sekä kroonisista sairauksista tai mielenterveysongelmista kärsivien lasten vanhempien erilaisiin tarpeisiin;
26. kehottaa edistämään oikeutta terveyteen ja kuntoutukseen sekä toimiin, joilla ehkäistään vammaisten henkilöiden työtapaturmia ja ammattitauteja sekä korvataan niistä aiheutuvia seurauksia;
27. kehottaa komissiota tarjoamaan jäsenvaltioille asiantuntemusta keinoista puuttua moniperusteiseen syrjintään;
28. kehottaa komissiota tukemaan jäsenvaltioita ja kannustamaan niitä torjumaan moniperusteista syrjintää sukupuoli-identiteetin, sukupuolen ilmaisun, seksuaalisen

suuntautumisen, sukupuoliominaisuuksien ja vammaisuuden perusteella siten, että tarjotaan monimuotoisuutta koskevaa koulutusta ja työstetään työnantajien kanssa työpaikalla toteutettavia toimia, esimerkiksi edistetään nimettömiä työhönottomenettelyjä;

Koulutus

29. kehottaa jäsenvaltioita esikouluikäisten lasten hoitoa tarjotessaan korostamaan saatavuuden lisäksi myös hoidon laatua ja kohtuuhintaisuutta erityisesti vammaisten lasten hoidossa ja ottamaan tässä yhteydessä huomioon vammaisten vanhempien tarpeet; kehottaa jäsenvaltioita myös lisäämään julkisia investointeja varhaiskasvatukseen ja näiden henkilöryhmien hoitoon;
30. korostaa, että vammaiset naiset on tärkeää integroida tavanomaisiin koulutus- ja ammattijärjestelmiin;
31. korostaa, että korkeatasoisempi ja laadukkaampi koulutus lisää vammaisten naisten vaikutusmahdollisuuksia, sillä koulutus on yksi yhteiskunnan edistymiseen eniten vaikuttavista välineistä, sillä se tarjoaa hyvinvoinnin parantamiseen ja taloudelliseen ja henkilökohtaiseen kasvuun tarvittavia tietoja ja arvoja; korostaa, että laadukas koulutus on erityisen tärkeää vammaisille henkilöille;
32. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan yhtäläisen koulutukseen pääsyn takaamalla, että vammaiset lapset ja nuoret otetaan tehokkaasti mukaan koulutusjärjestelmiin kaikilla tasoilla; kehottaa tukemaan erityisiä oppimistarpeita ja opetusmateriaaleja, joiden tukena ovat osallistavat koulut, jotta voidaan varmistaa yhtäläiset mahdollisuudet niin koulutusjärjestelmiin pääsyssä kuin koulussa menestymisessä;
33. kehottaa jäsenvaltioita investoimaan vammaisten lasten ja aikuisten korkealaatuiseen koulutukseen osana tavanomaista koulutusjärjestelmää ja siten helpottamaan erityisesti heikoimmassa asemassa olevien väestöryhmien pääsyä koulutukseen;
34. kehottaa pyrkimään koulutustoimilla vammaisten henkilöiden tiellä olevien lukuisten esteiden poistamiseen; kehottaa jäsenvaltioita saavuttamaan tavanomaisissa oppilaitoksissaan sellaiset fyysiset ja/tai pedagogiset olosuhteet, jotka mahdollistavat vammaisten henkilöiden osallistumisen; korostaa tämän vuoksi, että on lisättävä vammaisia lapsia avustavien opettajien määrää;
35. kehottaa jäsenvaltioita laatimaan strategioita, joilla torjutaan muun muassa koulussa ja verkossa tapahtuvaa lasten ja nuorten kiusaamista ja häirintää vammaisuuden, sukupuoli-identiteetin, sukupuolen ilmaisun, seksuaalisen suuntautumisen, maahanmuuttajastatuksen, luokan, iän, uskonnon tai etnisen alkuperän perusteella;
36. muistuttaa, että on tärkeää ottaa huomioon vammaisten naisten ja tyttöjen tarpeet, kun suunnitellaan ja pannaan täytäntöön EU:n ohjelmia ja aloitteita, erityisesti koulutus-, liikkuvuus- ja nuorisotoimia, ja toteuttaa kaikki asiaankuuluvat toimet, jotta varmistetaan vammaisten naisten ja tyttöjen osallistuminen näihin tilaisuuksiin;

Terveys

37. katsoo, että vammaisilla naisilla ja tytöillä on oltava täydet mahdollisuudet saada erityistarpeitaan vastaavaa sairaanhoitoa ja hammashoitoa, ja toteaa, että tämä koskee esimerkiksi gynekologin vastaanottoa, lääkärintarkastuksia, seksuaali- ja

lisääntymisterveyttä, perhesuunnittelua ja mukautettua tukea raskauden aikana sekä transsukupuolisuuden huomioivaa terveydenhuoltoa; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan tähän alaan tehtävät julkiset investoinnit ja huolehtimaan siitä, että niiden kansallinen julkinen terveydenhuolto sisältää asianmukaisen pääsyn näihin palveluihin;

38. korostaa, että vammaisten naisten ja tyttöjen on saatava kaikki tarvittavat tiedot, jotta he voivat tehdä vapaasti terveyttään koskevia päätöksiä; korostaa, että jäsenvaltioiden on tärkeää toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet pakkosteriloinnin torjumiseksi;
39. kehottaa komissiota ottamaan käyttöön Barcelonan tavoitteiden kaltaisia vammaisten henkilöiden hoitopalveluja koskevia tavoitteita sekä seurantavälineitä, joilla mitataan kyseisten palveluiden laatua, saatavuutta ja kohtuuhintaisuutta;
40. kehottaa unionia ja jäsenvaltioita toteuttamaan kaikki toimenpiteet sen varmistamiseksi, että vammaisilla naisilla ja tytöillä on yhtäläiset mahdollisuudet käyttää paitsi vammaisten erityisiä myös tavanomaisia terveydenhuoltopalveluja;
41. kehottaa komissiota tarjoamaan jäsenvaltioille asiantuntemusta keinoista puuttua moniperusteiseen syrjintään;

Sukupuoleen perustuva väkivalta

42. on tyytyväinen EU:n liittymisestä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevaan Euroopan neuvoston yleissopimukseen (Istanbulin yleissopimus) tehtyyn neuvoston päätökseen ja pitää sitä merkittävänä askeleena eteenpäin vammaisiin naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan torjumisessa; kehottaa EU:ta ratifioimaan pikaisesti Istanbulin yleissopimuksen ja kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä ratifioineet sopimusta, ratifioimaan sen; kannustaa neuvostoa saattamaan mahdollisimman pian päätökseen EU:n liittymisen yleissopimukseen;
43. korostaa huolestuneena sitä, että vammaisilla naisilla ja tytöillä on suurempi todennäköisyys joutua sukupuoliperusteisen väkivallan ja erityisesti perheväkivallan ja seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi; huomauttaa, että tämä koskee myös pakottamista sterilisaatioon ja aborttiin; kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä ja tarjoamaan korkealaatuisia, helposti saatavilla olevia ja räätälöityjä palveluja naisiin ja lapsiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseksi ja väkivallan uhrien tukemiseksi ja tarjoamaan henkilöstölle koulutusta erityisneuvonnan sekä asianmukaisen oikeussuojan ja oikeudellisen tuen antamiseksi;
44. kannustaa jäsenvaltioita tarjoamaan kaikille terveydenhuollon ja koulutuksen ammattilaisille asianmukaista koulutusta vammaisiin naisiin ja tyttöihin kohdistuvan syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi;
45. kehottaa jälleen komissiota esittämään sellaisen kattavan eurooppalaisen strategian naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi, johon sisältyy lainsäädäntöehdotus, jolla estetään ja torjutaan sukupuoliperusteista väkivaltaa, ja kehottaa kiinnittämään siinä erityistä huomiota vammaisiin naisiin ja tyttöihin; kehottaa myös perustamaan EU:n seurantakeskuksen sukupuoleen perustuvan väkivallan seuraamiseksi;
46. kehottaa toteuttamaan erityisiä politiikkatoimia vammaisiin ja oppimisvaikeuksista kärsiviin henkilöihin, erityisesti naisiin ja tyttöihin, kohdistuvaan väkivaltaan ja hyväksikäyttöön puuttumiseksi ja toteaa, että tähän kuuluu esimerkiksi verkossa

tapahtuva pelottelu, kiusaaminen ja häirintä sekä väkivalta virallisessa ja epävirallisessa hoidossa;

Digitaalinen osallisuus ja mediaosallisuus

47. korostaa, että on pyrittävä torjumaan tehokkaammin vammaisuuteen liittyviä stereotyyppioita ja ennakkoluuloja ja lisättävä vammaisten naisten ja tyttöjen näkyvyyttä tiedotusvälineissä, jotta voidaan muuttaa vallitsevia ulkopuolelle sulkevia sosiaalisia normeja; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään sukupuolten tasa-arvoa media-alan organisaatioissa, edustuselimissä ja koulutuslaitoksissa, erityisesti niiden hallituksissa, ja investoimaan yleisen tietoisuuden lisäämistä koskeviin aloitteisiin sekä valvomaan ja seuraamaan tarkasti saavutettua edistystä;
48. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään vammaisille naisille suunnattuja ohjelmia ja palveluja, joissa keskitytään heidän digitaaliseen osallisuuteensa ja korostetaan digitalisaation valtavaa potentiaalia vammaisten naisten kannalta;
49. korostaa, että on parannettava mediapalvelujen saatavuutta, mihin kuuluu se, että internetpalveluiden on oltava täysin esteettömiä ja niiden on oltava vammaisia henkilöitä varten mukautettujen korkeimpien vaatimusten mukaisia;
50. kehottaa jäsenvaltioita kannustamaan radio- ja televisiotoiminnan harjoittajia ottamaan vammaiset naiset täysimääräisesti mukaan lähetystoimintaan niin osallistujina kuin esiintyjinä;

Lainsäädäntö ja täytäntöönpano

51. pitää valitettavana, että voimassa oleva Euroopan vammaisstrategia 2010–2020 ei ole vauhdittanut sellaisten tehokkaiden säädösten, toimenpiteiden ja politiikkojen hyväksymistä, joilla puututtaisiin vammaisiin naisiin kohdistuvaan erotteluun ja torjumiseen työmarkkinoilla, poliittisessa elämässä sekä kouluissa ja oppimisympäristöissä;
52. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan käyttöön toimia, joilla mahdollistetaan vammaisten naisten ja tyttöjen osallistuminen julkiseen, yhteiskunnalliseen ja poliittiseen elämään sekä kulttuuri- ja talouselämään ja kannustetaan siihen, erityisesti vähentämällä liikkuvuuden esteitä ja kannustamalla vammaisia naisia muodostamaan järjestöjä ja verkostoja ja liittymään niihin sekä koulutus- ja mentorointiohjelmien avulla;
53. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita kehittämään vammaisille naisille suunnattuja positiivisia erityistoimia, joilla edistetään koulutusta, työnvälitystä, työhön pääsyä, työpaikan säilyttämistä, yhdenvertaisia uravaihtoehtoja, työpaikalle sopeutumista sekä työ- ja yksityiselämän tasapainoa;
54. kehottaa komissiota kehittämään positiivisia toimia vammaisten naisten ja tyttöjen oikeuksien edistämiseksi, luomaan mekanismin edistymisen seuraamiseksi sekä rahoittamaan naisia ja tyttöjä koskevien tietojen keruuta ja heitä koskevaa tutkimusta vammaisyleissopimuksen periaatteiden mukaisesti;
55. kehottaa komissiota antamaan sellaisen ehdotuksen Euroopan vammaisstrategiaksi 2020–2030, jolla kaikki vammaisyleissopimuksen määräykset sisällytetään tuleviin EU:n lainsäädäntöön, politiikkoihin ja ohjelmiin ja joka on lasten oikeuksista tehdyn

YK:n yleissopimuksen ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi laaditun strategisen toimintaohjelman 2016–2019 mukainen, jotta varmistetaan vammaisten naisten ja tyttöjen mahdollisuudet käyttää kattavasti kaikkia oikeuksiaan kaikkien muiden ihmisten tavoin;

56. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita sisällyttämään vammaisyleissopimuksen vähimmäisvaatimukset lainsäädäntö- ja politiikkakehyksiinsä, jotta varmistetaan, että ihmisoikeuksiin perustuva lähestymistapa vammaisuuteen otetaan täysimääräisesti huomioon lainsäädännössä ja poliittisessa päätöksenteossa;
57. korostaa, että vammaisia naisia ja tyttöjä olisi kuultava tiiviisti heitä edustavien järjestöjen kautta ja että heidät olisi otettava aktiivisesti mukaan kehittämään ja panemaan täytäntöön lainsäädäntöä ja politiikkoja, joilla varmistetaan syrjimättömyys ja yhtäläiset mahdollisuudet, ja niiden tehokkuuden seuraamiseen; kehottaa EU:ta käymään aitoa jäsenettyä vuoropuhelua vammaisia henkilöitä edustavien järjestöjen kanssa valmistellessaan Euroopan vammaisstrategiaa 2020–2030;
58. korostaa, että vammaisjärjestöjen on osallistuttava EU:n koheesiopolitiikan yhteydessä toteutettavien hankkeiden valmisteluun, toteutukseen ja jälkiarviointiin;

Rahoitus

59. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita optimoimaan EU:n rakennerahastoja, myös Euroopan sosiaalirahastoa, edistääkseen vammaisten naisten esteetöntä pääsyä ja syrjimättömyyttä sekä lisäämään rahoitusmahdollisuuksien näkyvyyttä esimerkiksi startup-yrityksille ja yrittäjyyden tukemiseksi yleisesti;

o

o o

60. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komissiolle ja neuvostolle.